

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/126/2023
Identifikačné číslo spisu:	7819201166
Dátum vydania rozhodnutia:	27.11.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:7819201166.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu JUDr. R. T., narodeného XX. L. XXXX, L., B. XXX, proti žalovanému Okresnému úradu Rožňava, Rožňava, Špitálska 3, IČO: 00151866, o porušenie zásady rovnakého zaobchádzania, vedenom na Okresnom súde Rožňava sp. zn. 9C/18/2019, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 12. decembra 2022 sp. zn. 5Co/188/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Rožňava (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) uznesením z 02. septembra 2021 č. k. 9C/18/2019-173 konanie zastavil a stranám sporu náhradu trov konania nepriznal. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že žalovaný porušil zásadu rovnakého zaobchádzania v jeho neprospech a v prospech osoby G. V. a tiež ktorým sa domáhal zaplattenia sumy 50.000 eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy, keď mal za to, že žalovaný porušil zásadu rovnakého zaobchádzania, keď konal v jeho neprospech tým, že na jeho neuprázdnené štátnozamestnanecké miesto bola prijatá iná osoba a súčasne, že došlo k neplatnému skončeniu jeho štátnozamestnaneckého pomeru. 1.1. V podstatnom uviedol, že služobným úradom v danej veci bolo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, proti ktorému žaloba nesmeruje a žalobcom označený žalovaný Okresný úrad Rožňava v antidiskriminačnom spore nemá procesnú subjektivitu, nakoľko predmet tohto sporu nepatrí do rozsahu pôsobnosti okresného úradu. Preto konanie podľa § 62 CSP zastavil. Výrok o náhrade trov konania oprel o § 256 ods. 1 CSP, keď z obsahu spisu nevyplyva, aby na strane žalovaného vznikli trovy konania, preto súd stranám sporu náhradu trov konania nepriznal.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 12. decembra 2022 sp. zn. 5Co/188/2021 potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie a žalovanému náhradu odvolacích trov nepriznal.

2.1. V skutkových súvislostiach uviedol, že predmetom konania bola žaloba, ktorou sa žalobca domáhal

voči žalovanému nárokov v súvislosti s tvrdným porušením zásady rovnakého zaobchádzania. Podstatným bolo skutkové tvrdenie žalobcu, podľa ktorého dňa 20. marca 2017 bezprostredne po ukončení jeho dočasnej pracovnej neschopnosti, mu žalovaný doručil písomnosť označenú ako prekážka na strane služobného úradu, v ktorej mu oznámil okrem iného, že služobný úrad mu nebude prideľovať prácu podľa doterajšieho opisu činnosti štátnozamestnaneckého miesta, a preto nie je dôvod, aby sa žalobca od 20. marca 2017 zdržiaval na pracovisku a že personálny pohovor, týkajúci sa ukončenia jeho štátnozamestnaneckého pomeru, sa uskutoční dňa 20. marca 2017.

2.2. Žalobcom tvrdené porušenie zásady rovnakého zaobchádzania tak súviselo so štátnozamestnaneckým pomerom. S poukazom na ustanovenie § 316 ods. 1 a 2 CSP bol potom správny následný záver súdu o tom, že predmetný spor (predmetné konanie) bol individuálnym pracovnoprávnym sporom. Uvedené zhodnotenie bolo následne relevantným pre zhodnotenie, či žalovaný tak, ako bol žalobcom označený v predmetnom konaní, je procesne spôsobilým subjektom, pretože okresný úrad má spôsobilosť byť účastníkom súdneho konania a exekučného konania a samostatne konať pred súdom výlučne v rozsahu svojej pôsobnosti (§ 2 ods. 4 zák. č. 180/2013 Z.z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Okresnému úradu nepatrí do rozsahu pôsobnosti oblasť štátnozamestnaneckých vzťahov, a to ani vo vzťahu k štátnym zamestnancom pôsobiacim na konkrétnom úrade, pretože uvedené vyplýva z § 9 ods. 5 zák. č. 180/2013 Z.z. a napokon z § 15 ods. 3 zák. č. 55/2017 Z.z. tak, ako uvedené správne konštatoval vo svojom napadnutom rozhodnutí tiež súd. Z § 4 zák. č. 400/2009 Z.z. o štátnej službe v znení neskorších zmien a predpisov vyplýva, že služobný úrad je povinný zaobchádzať so štátnymi zamestnancami v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania ustanovenou osobitným predpisom, ktorým je zákon č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len antidiskriminačný zákon). Prvostupňový súd v prejednávanej veci správne ustálil, že služobným úradom žalobcu v štátnozamestnaneckom pomere bolo Ministerstvo vnútra SR a nie Okresný úrad Rožňava, ktorý v súvislosti s tvrdným porušením zásady rovnakého zaobchádzania predstavoval iba pracovisko, na ktorom žalobca v rozhodnej dobe vykonával predmetný štátnozamestnanecký pomer a ktorý mal súčasne iba postavenie organizačného útvaru služobného úradu.

2.3. Pokiaľ podľa § 4 ods. 1 Zákona o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov pôsobnosť okresných úradov stanovuje tento zákon a osobitné zákony za súčasného konštatovania, že tak, ako tento osobitný zákon a tak, ako ani žiaden iný osobitný zákon nepriznáva okresným úradom postavenie služobného úradu, a teda ani rozsah pôsobnosti v oblasti štátnozamestnaneckých vzťahov, správny je potom záver súdu o tom, že Okresný úrad Rožňava nemá procesnú subjektivitu podľa § 61 CSP, ktorá predstavuje procesnú podmienku konania, na ktorú musí súd prihliadať z úradnej povinnosti počas celého konania a ktorá musí existovať na to, aby súd vo veci mohol konať a rozhodnúť, keď súčasne neexistencia procesnej subjektivity strany sporu tvorí neodstrániteľný procesný nedostatok konania majúci za následok zastavenie konania podľa § 62 CSP. Správny bol preto záver prvostupňového súdu o tom, že nakoľko predmet sporu nepatrí do rozsahu pôsobnosti okresného úradu, žalovaný nemá v spore procesnú subjektivitu, ktorá predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, na základe čoho súd konanie podľa § 62 CSP zastavil.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej ako „dovolateľ“) rozsahom obsiahle dovolanie, vyznačujúce sa veľkou mierou neurčitosti a vnútornej nejasnosti, ktoré odôvodnil ustanovením § 420 písm. f) CSP. Po opise priebehu konania a jeho nekonzistentných úvahách v podstate nesúhlasil s rozhodnutiami nižších súdov a uviedol, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil jemu ako strane, aby uskutočňoval jeho patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žiadal napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a uznesenie súdu prvej inštancie zrušiť a vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie civilné sporové súdne konanie a rozhodnutie.

3.1. Pokiaľ žalobca dovolanie dopĺňal neskoršími podaniami, prípadne širším rozsahom sa dovolací súd nezaoberal už len z toho dôvodu, že k doplneniu došlo po lehote (§ 430 CSP).

4. Žalovaný sa k dovolaniu vyjadril a navrhol, aby dovolací súd dovolanie odmietol. Poukázal na správne právne závery nižších súdov.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, ktorá disponuje vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. a) CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom zistil, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

6.1. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

7. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

8. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na oprávnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. Na týchto záveroch zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu (1Cdo/54/2018, 2Cdo/33/2017, 3Cdo/33/2017, 4Cdo/54/2018, 5Cdo/104/2017, 7Cdo/29/2018, 8Cdo/140/2017).

9. Dovolateľ odôvodnil podané dovolanie ustanovením § 420 písm. f) CSP, pričom za vadu zmätočnosti označil, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil jemu ako strane, aby uskutočňoval jeho patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolací súd musí poznamenať, že odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie z dôvodu, že Okresný úrad Rožňava nie je právnickou osobou, nemá právnu ani procesnú subjektivitu (§ 61 CSP) a nemôže byť preto sporovou stranou a samostatne konať pred súdom v sporoch mimo rozsahu svojej pôsobnosti. Predmet konania, a teda určenie, že žalovaný konaním opísaným v žalobe vo vzťahu k žalobcovi porušil zásadu rovnakého zaobchádzania, nepatrí do pôsobnosti Okresného úradu Rožňava, ale v zmysle vyššie uvedeného do pôsobnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Dovolanie žalobcu nie je vymedzené zákonom predpísaným spôsobom, kedy nie je odôvodnené v zmysle ustanovenia § 431 CSP. Len samotná rozsiahla a vnútorne rozporuplná polemika žalobcu so závermi súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu nespĺňa predpoklad jasnej a zrozumiteľnej formulácie dovolacieho dôvodu. Dovolateľ obšírne citoval ustanovenia ústavy, Charty základných práv Európskej únie, aj Civilného sporového poriadku, avšak z obsahu dovolania nie je zrejmé, v čom dovolateľ vidí porušenie práva na spravodlivý proces, dovolateľ nekonkretizoval vadu zmätočnosti. Dovolanie nie je jasné, určité ani zrozumiteľné, pričom dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v zmysle ustanovenia § 431 CSP (pozri tiež 4Cdo/90/2022). Z toho dôvodu dovolanie v zmysle ustanovenia § 447 písm. f) CSP odmietol.

10. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

11. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.